

Prečnična lista: —
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . " 5—
 Četrt leta . . . " 2-50
 Mesечно . . . " 1—
Zanaj Avstrije: —
 Celo leto . . . K 15—
Pesamezne številke
 " 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računijo po 12 vinarjev
 od šredne petivrate: pri
 večkratnih oznanilih velja
 :::: popust.

„Straža“ izhaja v po-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravljanje: Maribor
 Baroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

Velikanska borba z Rusi.

Več milijonov vojakov si stoji nasproti. — Naše levo krilo zmaga. — Središče in desno krilo se držita hrabro. — Bitka traja naprej.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Uvodne besede.

Na fronti, ki je dolga 400 km, se borijo v tem trenutku naše čete z Rusom. To je izmera, tako velikanska, da ji vojne zgodovine ne poznajo para. In za celo fronto eno vodstvo, en cilj, ena volja! Zdaj, ko izvemo za to gigantsko borbo, nam še je le pomen naše zmage pri Krasniku prav jasen. Desno krilo ruske bojne črte, ki stoji sedaj z nami v ognju, je imelo očitno nalog, da na severu potisne nazaj našo fronto in jo porine v strateško jako važno ozemlje med Tarnovom in Rzeszovom. Kdor ima ta prostor, je gospodar vseh prometnih sredstev med Zapadno in Izvodo Galicije in zanj ni nobena težkoča, da prodere preko Karpat potom Dukla-prelaza na Ogrsko in se prikaže pred Budimpešto. Toda naš Konrad je Rusom prekrizal račune, poskrbel na severu za dovolj močno armado, ki je uničila rusko nakano in sedaj je ta severna armada preteča katastrofa za Ruse.

Tudi nemška fronta je nenavadno velika: ob belgijsko-francoski meji 60 km, ob francosko-belgijski-luksemburški meji 45 km, ob severno francosko-nemški meji 15 km. Zraven še pride fronta ob južni francosko-nemški meji, kjer se borijo nemške čete pod vodstvom bavarskega prestolonaslednika. Nemške čete prodirajo z gibčnostjo in prožnostjo, da se jim človek ne more dovolj načuditi. Mnogi so po danes že došli poročili o nemških zmagah nad Francozi in Belgijci in Angleži prepričanja, da je vojska med Nemčijo in Francijo v glavnem že izvojevana. Potem bo Nemec udaril z železno pestjo tudi po Rusu, ki mu sedaj sili v Vzhodno Prusijo.

Velika bitka med Vislo in Dnjestrom.

1. Maribor, 29. avg.

Velika bitka, kakršne še svetovna zgodovina ni videla, se bje te dni od srede, dne 26. avgusta, sem ob gališki meji na Rusko-Poljskem med rekama Vislo in Dnjestrom. Cela bojna črta je dolga 400 km. Na obeh straneh se udeležuje bitke bojna sila, ki šteje na milijone vojakov.

Levo krilo avstrijske armade, ki je pri Krasniku izvojevalo veličastno zmago nad Rusi, prodira zmagovito naprej proti Lublinu.

Bojne čete, ki stojijo desno od našega levega krila in levo od središča, so prodrle med rekama Bug in Wieprz v Rusijo in so zasedle pokrajino okrog ruskega mesta Zamosc in bodo najbrž v kratkem že ogroževale mesto Cholm. Del teh čet se bje med Sokalom in Kamionko na avstrijsko-ruski meji z ruskimi četami.

Središče naše armade je razpostavljeno okrog Lvova, desno krilo pa vzhodno od Lvova okrog gališkega mesta Stanislaw.

Proti našemu središču in desnemu krilu so Rusi v smeri proti Lvovu navalili z veliko bojno silo. Ruske čete so se razpostavile v polkrogu okoli Lvova. Od mesta Zolkiew (severno od Lvova) pa do Zloczowa (vzhodno od Lvova) ter do reke Dnjestr je bitka že v polnem teku. Naše čete so dozdaj vzdržale svoje postojanke. Rusi so zbrali velike bojne sile na vzhodni meji Galicije. Te čete so prišle večinoma iz Besarabije in Podolije.

Vrhovno vodstvo ima ogromno, skoro da nadelovsko nalogo, da premaga vse delo, ki je v zvezi z vodstvom tako raztegnjene armade. Kje se bo vršila glavna in odločilna bitka, se še trenutno ne da razsoditi.

Dunaj, 28. avgusta.

(Uradno.) Z bojnega polja se poroča: Od dne 26. avgusta naprej so se med našimi in ruskimi silami pričeli boji, ki se vršijo na celi črti med Vislo in Dnjestrom. Avstrijsko levo krilo zmagovito prodira naprej.

Dunaj, 28. avgusta.

Z bojnega polja se poroča: Ze dva dni divja med Vislo in Dnjestrom velika odločilna bitka. Glavna ruska armada je udrila v vzhodno Galicijo. Našim četam se je posrečilo na črti Rawaruska—Zloczow ustaviti rusko prodiranje. Levo avstrijsko krilo v črti Zolkiew—Rawaruska zmagovito prodira v Rusijo. Cela bojna črta je dolga nad 400 km. Bitka še bo trajala najbrž več dni. Iz Lvova so odpotovali vsi civilni zdravniki na bojišče. **Bitka, ki se sedaj bje, bo največja, kar jih pozna svetovna zgodovina.**

Dunaj, 28. avgusta.

(Uradno.) Vrhovno poveljstvo avstrijske armade je danes ob 2. uri popoldne izdalo sledeče poročilo:

Na ruskem bojišču se že več dni vršijo odločilni boji. Naše čete, ki so pri Krasniku izvojevale zmago nad Rusi, zasledujejo sovražnika neprestano proti Lublinu. Sosedna naša kolona je istočasno in zmagovito prodrila v prostore med rekama Bug in Wieprz ter je zasedla ozemlje okrog ruskega mesta Zamosc. Ob enem drugi deli naše armade kljub sovražnemu pritisku držijo ozemlje na severni, vzhodni in jugozahodni strani Lvova do reke Dnjestr. Močne sovražne čete so prodrle v vzhodni del Galicije.

II. Maribor, 30. avg.

Velikanska bitka, ki se bje že od srede, dne 26. avgusta, med Avstriji in Rusi na Rusko-Poljskem in v Galiciji, se razvija v borbo, kakršne svet še ni videl. Od naše, kakor tudi ruske strani, prihajajo vedno nove čete v boj.

V poročilih od 28. avgusta, katera najdejo cenjbralci pod „Maribor, dne 29. avgusta“, pišemo, kako se razvijajo bojni dogodki v splošnem pogledu.

To poročilo v toliko spopolnimo, da je po uradnih poročilih položaj naših čet na bojišču ugoden.

Z desnega krila, t. j. iz jugovzhodne Galicije, kjer hočejo Rusi čez reko Zbrucz in južno od Dnjestra v smeri proti Lvovu, čez gališko mejo, ni

drugih uradnih poročil, kakor da bitka traja naprej. Tamošnje bojno torišče je za razvoj čet zelo neugodno, radi tega se bojevanje tam počasneje razvija. Za desno krilo se smatra ona avstrijska kolona, ki je razpostavljena od mesta Tarnopol do iztoka reke Zbrucz v Dnjester.

Tudi o bojnih dogodkih naših čet v središču, t. j. v bojni črti Rava-ruska—Lvov—Zloczow uradna poročila molčijo. Tukaj, kakor na levem krilu, bojujejo se naše čete z veliko sovražno premočjo. V okolici Rava-ruska in Zolkiewa se je posrečilo levemu krilu naše osrednje armade vreči sovražnika nazaj.

Z levega krila, ki se razteza od gališkega mesta Rava-ruska, med rekami Bug, Wieprz in Vislo do mesta Čenstohov, prihaja veselo poročilo, da je ta del naše armade priboril zopet lepo zmago nad Rusi. Dne 27. avgusta so naši premagali Ruse v utrjenih postojankah na višinah Niedzwica. Dana, ki leži med rekama Bug in Wieprz, naše levo krilo obkoljuje sovražna armada, ki jo vodijo ruski generali. cele bitke izredno velikega pomena.

Moč obeh vojskujočih se armad na avstrijsko-ruskem bojišču se še trenutno ne da natančno prepoznati. Skoro gotovo pa imajo Rusi proti naši armadi postavljenih čez dva milijona vojakov.

Sovražna armada sili z veliko močjo na treh črtah proti naši bojni sili.

Na vzhodu iz Podolije ob mejni reki Zbrucz in južno od reke Dnjester, to je rusko levo krilo, kateremu nasproti stoji naše desno krilo med Tarnopolom in Dnjestrom.

Največja sovražna armada pa prodira v središču v smeri od ruskega trdnjavskega trikotja Rovno—Lusk—Dubno ob črti Brody—Lvov proti Zloczowu, Lvovu in Rava-ruski.

Na zahodni strani pa stoji krog Ljublina desno sovražno krilo, katero so naši že natepli pri Krasniku in med rekama Bug in Wieprz.

V naslednjem podamo danes, dne 30. avgusta, došla nam uradna in poročila častniških poročevalcev na bojiščih:

Dunaj, dne 29. avgusta.

(Uradno.) Velika bitka, ki se je pričela, dne 26. avgusta, divja naprej. Položaj naših čet je izboren. Vreme je zelo toplo in solčno.

Dunaj, dne 29. avgusta.

(Uradno.) V kolikor se borba naše armade z glavno silo ruske armade od sedaj (v soboto, dne 29. avgusta opoldne) da presoditi, še ni prišlo do odločitve.

Razviden je sedaj le uspeh našega levega krila, ki je pod poveljstvom generala kavalerije, Viktorja Dankl-a, v bitki pri Krasniku premagalo sovražnika. (O bitki pri Krasniku smo že poročali v četrtkovem „Slovenskem Gospodarju“ in v petkovi „Straži“.)

V četrtek, dne 27. avgusta, se je onemu delu našega levega krila, ki je razpostavljeno med rekama Bug in Wieprz, posrečilo na višinah Niedzwica—Duza zopet premagati sovražnika in ga po zelo krvavem boju vreči iz njegovih utrjenih postojank. Tukaj so bile tepene zopet one čete, ki so jih naši pri Krasniku zapodili v beg. Te čete so dobile pomoč in so štele skupne kakih deset divizij, ki so bile sestavljene od različnih korov.

Eden naših zmagujočih korov je v tej drugi bitki vjel enega ruskega generala, enega polkovnika, 3 štabne nadčastnike, 40 drugih častnikov in 2000 mož. Poleg tega je odvzel bežočim Rusom mnogo vojnega gradiva.

Kje so razvrščeni naši domači polki.

Graški list „Tagespost“ poroča dne 29. avgusta, da je graški (III.) armadni kor, v katerem se nahajajo naši štajerski polki, razpostavljen v središču med Lvovom in Zloczowom in sicer tvori del desnega krila našega središča. Ker se ravno na tem torišču mora naša armada boriti proti trikrat močnejšemu sovražniku, bodo naši mladeniči in moške gotovo nastopali s staroznano slovensko hrabrostjo, da premagajo sovražnika. Kakor se poroča, je graški kor že svojo nalogo izborna začel ter je napad sovražnih čet odbil z izrednim junaštvom in prizadjal sovražnikom velike izgube.

Grof Tisza o bitki pri Lvovu.

Budimpešta, dne 30. avgusta.

Ministrski predsednik grof Tisza je o bitki med Vislo in Dnjestrom izjavil: „Poročila, ki so došla zadnje ure, so polne upa in zatrjujejo, da so naše postojanke močne. Toda mogoče je, da še bomo na končno odločitev čakali nekaj dni.“

Navdušenje naših čet.

Naše čete so polne navdušenja in so prepričane, da bo zmaga na naši strani, skorajno pritiskajo sovražnik z veliko bojno silo.

Vreme je na bojnem polju izredno lépo; toplo solnce pripeka na bojišče, le v jutranjih urah se pojavijo po dolinah lahka megla.

Nesrečne so vasi in trgi, kamor pridrvijo Rusi. Žareče nebo naznanja, da ruske čete požigajo kraje, kamor so pridrle.

Avstrijci obstrelili ruski zrakoplov.

Lvov, 26. avgusta.

Dne 24. avgusta je neka avstrijska vojaška patrulja streljala pri mestecu Jezierzany na ruski zrakoplov. Po nekaterih streljih je bil aeroplan zadet in je padel polagoma na tla. Ruska častnika, ki sta bila v zrakoplovu, polkovnik Martinow in nek kapitan, sta pri padcu ostala nepoškodovana. Oba ujetnika so z poškodovanim zrakoplovom vred prepeljali v Lvov.

Bojni plen pri Krasniku.

Naše čete so v bitki pri Krasniku odvzele Rusom tri zastave, 20 topov in 7 strojnih pušk.

Poljaki v boju proti Rusom.

„Information“ piše:

Proti osrednji organizaciji Poljakov gojimo resne pomisleke. Mnogo boljše bi bilo, če bi se bila izročila najvišja organizacija in najvišje poveljstvo poljskega narodnega odpora proti Rusiji kakemu maloštevilnemu odboru, ki bi obstojal le iz mož, ki ne pripadajo nobeni stranki, nego da se je izročila ista skrajno zamotani takozvani „Osrednji organizaciji.“ Toda žalibog, napaka je že storjena. Merodajni činitelji si pa naj sedaj prizadevajo, da se izločijo vse strankarske strasti in da posvetijo vse svoje moči za dobro, skupno poljsko stvar! Pred vsem bi bilo veliko bolje, če bi se bili poslužili politiki vsepoljske stranke mirnejše in pametnejše taktike! To velja še zlasti vsepoljskim zaupnikom iz Rusko-Poljskega, ki še sedaj nočejo uvideti, da ne gre tako in da delajo v prilog Rusije, če zahtevajo sedaj od velesil, ki se bojujejo sedaj proti Rusiji, da se izjavijo, komu bo v bodoče pripadlo Rusko-Poljsko! Jasno je, kaj tiči za to zahtevo. To ni nič drugega, nego v sedanem trenutku malenkostna politika odpora proti pruskemu razlastilnemu in izseljevalnemu zakonu. Vsepoljaki hočejo enostavno sedanji položaj izkoristiti v ta namen, da se izvrši upor Rusko-Poljske proti Rusiji le tedaj, če bi se Rusko-Poljska priklonila k Avstriji. Pri tem pa pozabijo, da bi bil način za sedaj popolnoma neprimeren in bi ravno sedaj Nemčijo posebno hudo zadel. Nemčija se ne bojuje z Rusijo za Rusko-Poljsko, ampak za čisto drugačne težnje. Vsepoljakom bi svetovali: Te gospe se je svoj čas smatralo za rusofile, če po kriku, da ne, ni bilo nikdar jasno. Gotovo je pa sedaj napočil dan, ko morajo Vsepoljaki pokazati svojo — Ljubo. Vsaka nadaljna omahljivost se bode morala smatrati kot rusofilski maneuver. Če so vsepoljaki v resnici za osvobojenje Rusko-Poljske izpod ruskega jarma, potem v boj zoper Rusijo. Poprej naj ne stavijo nobenih pogojev. Najpoprej naj dokažejo, da ne delajo za Rusijo!

Cesar Franc Jožef in general Konrad — odlikovana.

Dunaj, 26. avgusta.

Uradno se poroča, da je nemški cesar Viljem poslal našemu cesarju brzojavko, v kateri se mu zahvaljuje za podeljeni red Marije Terezije. Z veseljem vzame nemški cesar na znanje veličastno zmago pri Krasniku ter vsled tega radostnega dogodka podeljuje cesarju Francu Jožefu najvišji nemški vojaški red za zasluge, imenovan „Pour le mérite.“ — Načelniku avstrijskega generalnega štaba, generalu

Konrad pl. Hecendorfu, pa podeljuje cesar Viljem železni križ za zasluge II. in I. vrste. Naš cesar se je v svojem in v imenu generala Konrada nemškemu cesarju za izredno odlikovanje brzojavno prisrčno zahvalil.

Nemško-francosko bojišče Francozi, Belgijci in Angleži tepeni na celi črti.

I.

Vedno hujši so udarci, ki padajo po glavah — Francozov, Belgijcev in Angležev. Na celi črti od severne francosko-belgijske meje notri do južne francosko-nemške so bili Francozi, Belgijci in Angleži tepeni. Ob severni francosko-belgijski meji je porazila nemška armada Francoze pri Cambrai, druga nemška armada je pa premagala ob zahodno-južni francosko-belgijski meji pri Maubeuge in pri Saint Quentin Angleže, ki so prišli Francozom na pomoč; ob francosko-luksemburški meji so bili pri Longwy Francozi tako silno tepeni, da se je morala francoska armada umakniti do trdnjave Verdun. Ob severni francosko-nemški meji je napadla francoska armada v smeri Nancy proti Lotaringiji Nemce, toda tudi ta napad je bil odbit in Francozi so se zopet morali umakniti v Nancy. Iz Alzacije ob južni francosko-nemški meji je pa pregnala nemška armada Francoze iz Alzacije. Na nemških tleh se ne nahaja sedaj nobena francoska četa.

Tozadevne uradne brzojavke se glase:

Berolin, 27. avgusta.

(Uradno.) Nemška zahodna armada je udrila po neprestanih zmagovitih bojih na francoska tla. Od Cambrai do južnih Vogež je bil sovražnik premagan. Francoska armada se umika.

Nemška armada pod poveljstvom generala pl. Kluck je premagala angleško armado pri Maubeuge. Angleži se umikajo proti St. Quentinu.

Berolin, 28. avgusta.

(Uradno.) Angleška armada, kateri so se pridružile tri francoske divizije, je bila severno od St. Quintina popolnoma poražena. Premagana angleško-francoska armada haži proti jugu. Ujetih je bilo več tisoč Angležev in Francozov, zaplenjenih sedem poljskih baterij in ena težka baterija.

Nemški armadi generalov pl. Bülow in barona Hausen sta porazili 8 francosko-belgijskih armadnih zborov ob črti Sambre—Namur—Maas. Bitka je trajala več dni. Porazena francoska armada se umika proti vshodu Maubeuge. Nemška armada se pripravlja na napad na Maubeuge. Bežeče Francoze zasleduje armada vojvode Alberta virtenberskega. Prekoračila je že reko Maas.

Armada nemškega prestolonaslednika je zavzela francosko trdnjavo Longwy ob francosko-belgijsko-luksemburški meji.

Proti armadi bavarskega prestolonaslednika je navalila močna francoska armada, ki je prodirala v smeri Verdun proti Lotaringiji. Tudi ta napad je bil odbit. V Lotaringiji in v Alzaciji ni nobenih francoskih čet.

Iz belgijske trdnjave Antwerpen so izpadle 4 belgijske divizije v smeri proti Bruselju. Napad je bil odbit. Ujetih je bilo veliko število belgijskih vojakov in zaplenjenih mnogo topov.

II.

Sedem armad proti Parizu.

Nevzdržljivo, kakor grozen vihar po planoti, vihra in prodira nemška armada od belgijske meje čez hrib in dol po severni francoski proti Parizu! Nobena sila ji ne ustavi. Pred seboj podere in poseka vse, kar se ji ustavi v bran. Tudi angleško armado, ki je prihitela Francozom na pomoč, podi pred seboj, kakor lovski psi zbegane zajce. Kaj takega še Francija ni nikoli doživela, niti ne pred sto leti v Napoleonovih vojskah, niti ne leta 1870 v vojski z Nemčijo. Leta 1870 sta pretekla od napovedi vojske (dne 19. julija) do pričetka obleganja Pariza (dne 19. septembra) dva cela meseca. In sedaj! Komaj so pretekli štiri tedni, ko je bila napovedana vojska med Francijo in Nemčijo, in že se nahajajo nemške čete samo 100 km proč od Pariza! Samo 100 km! To bi bila razdalja, približno kakor od Maribora do Hrastnika, ali od Celja do Ljubljane. Niti mistiti si ne moremo, kakšen strah mora vladati v Parizu. Ob misli, da bo Pariz v nekaterih dneh živa priča vseh grozot, ki so posledica obleganja takega mesta, mora zona spreletavati slehernega Parizana. 100 km

proč od Pariza — nemška armada, to pove vse. In Belgija je takorekoč izginila iz zemljevida. V njenem mestu, v Bruselju, vlada nemški general, njene trdnjave, izvzemši Antwerpen, ki pa utegne pasti že v nekaterih dneh, so v nemški oblasti. In angleška armada, v katero so stavili Francozi toliko upani, koje vodja, angleški general French, je bil v Parizu sprejet kakor kak zmagovalec ali rešitelj, je bila poražena, komaj ko je stopila na francoska tla pri Maubeuge. Ko se je pa zopet zbrala in dobila novih ojačenj, je bila vnovič pri St. Quentinu ob mali reki Somme tako silno tepena, da se je razšropila na vse strani.

Toda ne samo od te strani prodira nemška armada proti Parizu, ampak še tudi od šestih drugih strani. Od belgijske trdnjave Namur prodirate dve nemški armadi pod poveljem pl. Bülow in pl. Hausen ob reki Meusse in sta porazili Francoze že pri Mezieres. Armada vojvode virtenberskega, ki je že pred tednom porazila Francoze ob francosko-belgijski meji pri Newchateau ob reki Semois, je že prodrila v bližino Sedana, kjer je že prekoračila veliko reko Maas, in korača istotako proti Parizu.

Središče nemške armade pod poveljem nemškega prestolonaslednika prodira proti francoski trdnjavi Verdun. Ko pade Verdun, bo istotako koračala — proti Parizu.

Lotarinška armada bavarskega prestolonaslednika prodira proti Nancy. Po padcu Nancy bo tudi njen smoter Pariz.

In končno bo tudi peta nemška armada pod poveljem pl. Heeringen, ki je poglala Francoze iz Vogež notri do francoske trdnjave Epinal, korakala — proti Parizu. Skupni cilj vseh pet nemških armad je srce Francije — Pariz.

Uradno poročilo o najnovejšem porazu angleško-francoske armade pri St. Quentinu, 100 km blizu Pariza, se glasi:

Berolin, 28. avgusta.

(Uradno.) Angleška armada, kateri so se pridružile še tudi tri francoske divizije, je bila ob severu St. Quintina popolnoma poražena. Umika se proti St. Quentinu. Ujetih je bilo več tisoč angleških in francoskih vojakov, zaplenjenih 7 poljskih baterij in 1 težka baterija.

Južno-vzhodno od Mezieres so nemške čete že prekoračile reko Maas.

Nemško levo krilo je po devetdnevnih bojih porinilo Francoze do Epinala.

Francoska trdnjava vzeta.

Manonviller, vzhodno od Luneville, prva francoska utrdba, ki bi naj zapirala pot nemški armadi, je padla v roke Nemcev.

Huda kazen za izdajstvo.

Strassburg, 27. avgusta.

(Uradno.) V vasi Dahlenheim v Lotaringiji, ki šteje 286 prebivalcev, so vaščani dne 20. avgusta iz hiš streljali na nemške čete. Na povelje nemškega vojaškega poveljnika so vojaki vas zažgali in jo popolnoma razdejali.

Mesto Loewen porušeno.

Ko so nemške čete zasedle belgijsko mesto Loewen, so začeli Belgijci iz oken, kleti in streh streljati na nemške vojake. Vsled tega je nemško vojno poveljstvo mesto kaznovalo in ga dalo s strelji porušiti. Loewen šteje 42.000 prebivalcev.

Zeppelinov zrakoplov nad Antwerpenom.

V noči dne 28. avgusta se je prikazal en Zeppelinov zrakoplov nad belgijsko trdnjavo Antwerpen — kamor se je zatekla belgijska kraljeva družina in vlada — ter vrigel v mesto veliko število bomb. Te bombe so uničile plinarno in polovico mesta je bila hipoma brez luči. Ena bomba je padla v skupino hiš in sprednji del ene hiše se je takoj porušil. Kosci bomb so prileteli celo v kraljevo spalnico.

Na Francoskem revolucija?

Dunaj, 29. avgusta.

Nemskim listom se poroča iz Pariza, da je tam izbruhnili strašen upor. Da so ga potlačili, so morali ostro streljati.

Nek italijanski časnikar je v Parizu govoril z novim zunanjim ministrom Delcassejem. Ta mu je rekel, da je položaj Francije resen, tako resen, kakor še nikdar. Bilo bi nemodro, ako bi se prikrivale nemške zmage, ki so za francoske državnike veliko, a tudi neprijetno presenečenje. Vendar Delcasse ne more verjeti, da bi končno res Nemčija zmagala. Ako bi se to zgodilo, bi tega ne mogel preživeti.

Iz Kopenhagna pa prihaja vest, da med francoskim vojnim ministrom in sedanjim vojskovodjo Joffre ni več pravega sporazumljenja. Vojni minister očita Joffru, da je bil vpad v Belgijo nepotreben. Mi-

sli se, da bo Joffru odvzeto poveljstvo. Razporejen je v Parizu, je zelo potrto radi neugodnih poročil. Posebno žalosten utis je naredilo, ko se je izvedelo, da je padla trdnjava Namur, da so Nemci že v severni Franciji in da so tudi Angleži tepeni. Ljudstvo ne verjame več uradnim poročilom o kakih francoskih zmagah. Mnogi že računajo s tem, da pridejo Nemci v Pariz, in se pripravljajo na beg.

Francija prosi za mir.

Dunaj, dne 30. avgusta.

V dobro poučenih dunajskih veletrgovskih krogih se pripoveduje, da je Francija prosila za premirje. Nemčija je nato odgovorila: Premirje ne, mir da proti vojni odškodnini.

Ako je to res, potem se gotovo sedaj že vršijo med Francijo in Nemčijo nadaljna pogajanja. Francija bi menda rada odvrnila za francoski narod hud udarec, da pridejo Nemci v Pariz.

Francosko poročilo.

Pariz, 27. avgusta.

Zanimivo je, kako Francozi sami poročajo o bitkah nasproti Nemcem. Preko Rima je došlo iz Pariza to le poročilo, ki ga objavlja naš poročevalni urad:

Francosko vojno ministrstvo je izdalo dne 27. t. m. ob 11. uri po noči to le poročilo: V Vogezah so se morali Francozi umakniti do St. Die. Nemci so obstreljevali St. Die in plenili po mestu. St. Die ni utrjeno mesto. Ob Vogezah pri Nancy se je moralo pred petimi dnevi ustaviti prodiranje Francozov. Nemške izgube so velike. Na jugovzhodu Nancy so imeli Nemci v daljavi 3 km 2500 mrličev, v okolici Vitrimont pa 4500 mrtvih. Nemci so že od 3. avgusta obstreljevali Longwy. Longwy je zelo stara trdnjava, njena posadka znaša komaj 1 bataljon. Po 24urnem odporu se je trdnjava dala. Polovica posadke je bila ubita ali ranjena. Hrabri branitelj Longwy, podpolkovnik D'Arche, je bil imenovan za častnika častne legije.

Ob reki Maas so francoske čete najkrepkejše odbile več nemških napadov in zaplenile eno nemško zastavo.

Belgijske čete, ki so se nahajale v okolici Namur in tudi nekaj francoskih polkov, ki so jim prihiteli na pomoč, so se umaknile na francosko ozemlje.

Na severu se je morala angleška armada po junaškem odporu nekoliko umakniti, ker jo je napadla mnogoštevilnejša nemška armada.

Antwerpenska armada s svojim prodiranjem je vezala in zaposlila več nemških divizij.

Belgija se priklopi Nemčiji.

Berolin, 26. avgusta.

Berolinski list „Lokalanzeiger“ zahteva, da se vsa Belgija priklopi Nemčiji.

Nemški vrhovni upravitelj za Belgijo.

Berolin, 26. avgusta.

(Uradno.) Nemški cesar Viljem je imenoval general-maršala barona Goltza za vrhovnega vojaškega upravitelja, pl. Sandta pa za civilnega upravitelja za zasedene dele Belgije. Baron Goltz je že odpotoval v Belgijo, da prevzame tam vrhovno upravo v Belgiji.

Nemško-rusko bojišče.

Položaj v vzhodni Prusiji.

Že zadnjič smo poročali, da so udlele močne ruske čete na severno-vzhodno prusko-ruski meji ob črti Gumbinnen—Angerburg na pruska tla. V krvavi bitki pri Gumbinnen so bili sicer Rusi poraženi, a vendar je nemško armadno poveljstvo odredilo, da so se nemške čete umaknile. Ker so pa dobili Rusi od južne strani ojačenj, so vkljub porazu pri Gumbinnen prodrli do Insterburga. V okolici Insterburga se pričakuje velika bitka med Nemci in Rusi, kakor hitro dobe Nemci potrebnih ojačenj.

Poznanjska nemška armada, ki je prodirala ob poznansko-ruski meji mimo ruskega mesta Kališ, se nahaja v smeri Lodz—Varšava.

Slezijska nemška armada, ki je korakala čez prusko-slezijsko-rusko mejo mimo ruskega mesta Čenstohovo, prodira skupno z avstrijskim levim armadnim krilom istotako proti Varšavi.

Vsled prodiranja Rusov v severno-vzhodno Prusijo je izdal nemški cesar oklic na vse vzhodno-pruske prebivalstvo, v katerem ga tolaži in obljubuje izdatne denarne pomoči za tiste prebivalce, ki sedaj trpe vsled prodiranja Rusov na nemška tla. Zajedno ga zagotavlja, da se bo zmagujoči nemški armadi v najkrajšem času posrečilo, da bo pregnala Ruse iz Nemčije.

Zopetni poraz Rusov v vzhodni Prusiji.

Zdi se in vsa znamenja kažejo, da preti Rusiji ista usoda, katera je zadela njeno zaveznico — Francijo. Gigantski boj med Nemčijo in Francijo je v bistvu že dovojevan, Francijo se že sedaj lahko smatra brez vsakega najmanjšega dvoma za premagano. Če bodo Nemci nekaj dni preje ali pozneje korakali v Pariz, ne spremeni na stvari nič. A prav boljše se ne godi Rusom. Od Avstrijcev tepeni pri Krasniku, od Nemcev tepeni pri Gumbinnen—Angerburg in sedaj od Nemcev zopet poraženi v tridnevni bitki pri Ortelsburgu in Neidenburgu v vzhodni Prusiji, se smelo trdi, da bodo tudi v Galiciji tepeni od Avstrijcev, in mogočna Rusija bo nehala biti strah in trepet Evrope.

Berolin, 29. avgusta.

Tozadevno uradno poročilo o najnovejšem porazu Rusov se glasi:

(Uradno.) Nemška armada v vzhodni Prusiji pod poveljem generalnega polkovnika pl. Hindenburg je v tridnevni bitki porazila pri Ortelsburgu rusko armado, ki je štela pet armadnih zborov in tri kavalerijske divizije. Nemška armada zasleduje čez mejo bežeče Ruse.

Ortelsburg je okrožno mesto pruskega vladnega okrožja Königsberg in leži ob železniški progi Allenstein—Insterburg v severno-vzhodni Prusiji. Mesto šteje 5000 prebivalcev.

Kakor že znano, so udlele ruske čete v 2 smerih v vzhodno Prusijo. Ruska skupina, ki se je nahajala okrog ruske trdnjave Wilna, je udrla v smeri Gumbinnen—Insterburg do Angerburg, močnejša skupina, takozvana Narew-skupina, je pa udrla v južno-vzhodni strani Mazurskih jezerov ob črti Biala—Neidenburg. Prvi ruski skupini, ki je bila mnogoštevilnejša, kakor nemška, so se nemške čete še umaknile, kar je bilo v bojnem načrtu Nemčije že poprej določeno, ker je ta pokrajina za uspešno obrambo neugodna. Drugo, Narew-skupino je pa zadela usoda popolnega poraza. Vsled te zmage bode tudi Nemčija od te strani prodirala v Rusijo.

Bitka pri Neidenburgu.

Med nemško in rusko armado je prišlo do bitke tudi pri Neidenburg, ki je oddaljen od Ortelsburg 50 km proti jugozahodu. V tej krvavi bitki sta bila dva velika ruska armadna zbora — popolnoma uničena.

Na Balkanu.

Črnogorci obstreljujejo Kotor.

Iz Sarajeva se poroča: Črnogorci še vedno iz Lovčena obstreljujejo Kotor. Prizadevajo si veliko, a mesto in pristanišče je dosedaj še le malo škodo trpele. Splošna sodbja je, da črnogorska artilerija slabo strelja. Ogenj naših težkih baterij in mornariških topov je tako uničevalen, da so po nekaterih streljih črnogorski topovi utihnili.

V Belgradu vlada mir.

„Südslavische Korrespondenz“ poroča iz Zemuna:

Odkar so se vršili zadnji artilerijski boji med našimi postojankami tostran Belgrada in srbskimi baterijami pri Banjici in Topčiderju, je pred Belgradom razmeroma mirno. Le tedaj, če Srbi napadejo naše postojanke, odgovarjajo težke zemunske baterije z obstreljevanjem belgrajskih utrd. To pa se vrši le v velikih presledkih. Tudi podonavski monitorji imajo le redkokrat priložnost, obstreljevati belgrajske postojanke. Nedavno so podonavski monitorji imeli priliko, da so močno odgovarjali na srbski napad. Glavna pozornost avstrijskih čet obstoji pa v tem, da se pazi zelo skrbno, da Srbi ne morejo popolnoma razstreliti most čez Savo. Do sedaj se vsled naše paznosti Srbom njih nakana ni posrečila. Po noči se radi obrambe mostu obsevajo srbske postojanke z metalci luči. Ko so nedavno hoteli Srbi po noči razdreti most, se jim je ravno vsled metalcev luči ta nakana preprečila.

Zadnje dni je več naših zrakoplovcev napravilo poizvedovalne polete čez Belgrad. Zrakoplovci so prišli celo daleč v Srbijo in so se vrnili z važnimi poročili o gibanju važnih čet. Kakor je iz Zemuna razvidno, je sedaj Belgrad brez razsvetljave; električna luč je že davno ugasnila. Elektrarno v bližini Belgrada so naši topovi pri obstreljevanju trdnjave uničili. Prihajajo tudi poročila, da vodovod v Belgradu ne deluje več.

Srbi priznavajo, da so bili tepeni.

„Grazer Volksblatt“ je dobil iz Sofije brzojavko, v kateri se poroča iz srbskega glavnega stana v Nišu sledeče: V Srbiji vlada po zadnjih porazih srbske armade velika pobitost. Vlada sama priznava srbske neuspehe. Za vsem so Avstrijci odvzeli Srbom že 30 topov.

Izboren strelec-topničar.

Iz Budimpešte se poroča nekemu nemškemu listu dne 24. avgusta: Nek nadtopničar, ki je včeraj

došel z ranjenci v Budimpešto, je bil od svojega stotnika pohvaljen kot izboren strelec. Ko je nek češki polk prodiral proti vasi Varna, so naši z daljnogledom opazili, da so v cerkvenem zvoniku skriti Srbi, ki opazujejo naše prodiranje. Za cerkvijo pa je bila postavljena srbska baterija, ki je z velikim uspehom obstreljevala naše postojanke. Z dovoljenjem svojega stotnika je vrli nadtopničar oddal dva topova strela proti Srbom. Prvi strel je zadel streho sumljivega zvonika, v katerem so se skrivali Srbi, z drugim strelom pa je porušil vrli Avstrijec cel cerkveni stolp. Ko so naši zavzeli Varno, se je videlo, kako uničevalno sta zadela oba avstrijska strela. Podirajoči se zvonik je padel na srbska topova, za zvonikom, ki sta bila popolnoma uničena. Vseh 12 mož, ki so bili pri topih, je bilo ubitih.

Kralj Nikita zbežal.

Budimpešta, 25. avgusta.

Te dni so pripeljali 38 črnogorskih ujetnikov skozi Budimpešto v Ostrogon. Prošili so, da bi še smeli ostati v Budimpešti 24 ur, kar se jim je tudi dovolilo. Med drugim so ujetniki pripovedovali, da je kralj Nikita zbežal iz Cetinja v Srbijo.

Mobilizacija Turčije.

Turška vlada je vpoklicala pod orožje vse v inozemstvu živeče Turke, kojih starost znaša 20 do 45 let.

Kaj se godi na Balkanu.

Turčija se trudi, da bi tudi Albance pridobila za vpade v Srbijo. Dosedaj se ji to ni posrečilo.

Bolgarska javnost se še vedno ustavlja ruskega vabilu, naj se postavi ob stran trojnega sporazuma. Ako bo le bolgarska diplomacija ostala trdna, bo dobro.

Skader ima le posadko 200 oboroženih mož. — Bati se je, da bodo Črnogorci zopet dobili poželjenje za Skader. Albanski kralj še vstraja v Albaniji, a otroke je odposlal.

Iz Bitolja v Novi Srbiji prihajajo glasovi, da prihaja tje mnogo prostovoljcev, ki niso nič drugega nego preoblečeni grški vojniki. Seveda se to dogaja z vednostjo Grčije. V Bolgariji so vsled teh-le glasov zelo vznemirjeni.

Anglija hoče naš Trst.

„Grazer Volksblatt“ objavlja: Iz Malte se poroča o oklicu angleškega admirala na Tržačane:

Sestavljen je v italijanskem jeziku in se glasi: Tržačani! Anglija, stoletna prijateljica in občudovalka vsega, kar je italijanskega, po svoji mogočni in slavni mornarici srčno pozdravlja to plemenito in delavno mesto. Vas ne bo zadela vojna strogost, ne nasilne odredbe, usmrčenja, ampak z nami pride k vam red, blagohotnost in spoštovanje pred tisočletno omiko vaše dežele. Obnovite svoje zveze na svojem morju, nadaljujte svoje trgovanje, ki je vir vaše slave in vašega bogastva, dokler vas ne bo domoljubnega in plemenitega Trsta za vselej rešila, svobodna, od vas upostavljena vlada, kakor ste vedno želeli. —

Ta oklic, ako ni potvarjen, izgleda kakor da bi ga angleški admiral sestavil z laškimi iredentisti. Angleški admiral je dvoje pozabil, prvič da Trst ni italijanski, ampak da v njem prebiva tudi cesarju in Avstriji zvesto slovensko ter hrvatsko ljudstvo, in drugič, da kdor hoče v Trst, mora prej mimo Pulja iti!

Napad na ruskega carja.

Prihajajo še uradno nepotrjena poročila, da je v soboto, dne 29. avgusta, visokošolec Aksakov v Petrogradu ustrelil iz revolverja na carja, ko se je peljal nadzorovat vojne čete. Kroglja je zadela enega kozaka, a car je ostal nedotaknjen.

Prekucija v Odesi.

Dunaj, 28. avgusta.

Iz Bukarešte poročajo, da neka ruska križarka bombardira Odeso, kjer je izbruhnila velika prekucija. Obstreljujejo se v prvi vrsti vojašnice, v katerih je nastanjeno vojaštvo, ki je prepojeno z prekučkim duhom. Prekucnihi so se polastili mesta, in so pri naskoku na mesto pobili policijske ravnielja, poveljnika žandarmerije in vse policijske komisarje.

Severna Amerika.

Severoameriške Združene države so izjavile, da ostanejo v vojski med Nemčijo in Japonsko ter med Avstrijo in Japonsko nepristranske.

Rumeni Japonci napadajo.

Posebna izdaja japonskega lista „Jamota v Tokiu“ poroča z dne 28. avgusta, da je japonska vojna mornarica začela bombardirati Tsingtau, glavno

mesto nemško-azijske naselbine Kiaučau. japonski poveljniki armade in mornarice računajo, da bo treba Tsingtau napadati skozi tri mesece. V mestu pa imajo Nemci živil in streliva za osem mesecev.

Nemška posadka v Tsingtau, čeprav ne šteje niti 3000 vojaštva, se ne bo udala. Nemški cesar jo je brzojavno pozval, naj se brani do skrajnosti. — Nemci so vse, kar bi lahko služilo japonskim topovom za cilj, razstrelili.

Japonske se nam ni treba bati.

Popolnoma je izključeno, da bi poslala daljna Japonska svoje čete skozi Sueski prekop ter posegla v boj na evropska tla. Na to menda Japonska sama niti ne misli. Pred vsem zasleduje Japonska svoje strogo vzhodno-azijske interese. Dvomljiv položaj na Kitajskem se pa vrhu tega zahteva vso njeno pozornost na vshodu. Ne glede na to, da nima Japonska v Evropi prav nobenih interesov in tudi ne glede na velikanske težkoče pri prevažanju japonskih vojaških čet v Evropo, bi Angleži nikakor ne pripustili, da bi Japonska prodirala izven vzhodne Azije. Angleži so zasledovali vselej politiko, da ne sme Japonska ne politično in tudi ne gospodarsko prodirati čez vzhodno Azijo.

V Perziji vre.

Po vsej Perziji je nastalo močno gibanje proti Rusiji in Angliji. Namen gibanja, ki je od dne do dne hujše, je, da se Perzija otrese jerobstva Rusije in Anglije. Povsod, osobito v severni Perziji, se že zbirajo prostovoljci. Govori se že tudi, da bode v kratkem razglašena po celi Perziji sveta vojska. — Prebivalstvo zahteva, da se Perzija tesno zveže s Turčijo. Če se pomisli, da so obstojala do sedaj med Perziji in Turki nepremostljiva verska nasprotstva, je to gibanje ravno, sedaj posebno značilno.

Pomorska bitka pri Helgolandu.

Berolin, dne 29. avgusta.

V bližini nemškega otoka Helgolanda, severno-zahodno od otoka v Severnem morju, je v soboto, dne 29. avgusta, zadelo nekaj majhnih nemških ladij nenadoma na veliko število angleških ladij. Radi megle, ki je v teh vodah posebno pogosta, nemške ladje sovražnika niso prej zapazile. Angleži so imeli več modernih majhnih križark in kakih 40 rušilcev torpedov. Sovražnika sta se spoprijela in nemške ladje so skrajno krepko potiskale sovražno brodovje proti zahodu, a pri tem so trčile skupaj z močnimi oklopnimi križarkami Angležev. Nemško ladjo „Ariadne“ sta 2 bojni angleški ladji obstreljevali iz bližine s težkimi topovi. Po častnem odporu se je „Ariadne“ potopila. Tudi nemška torpedovka „V. 187“, katero so napadli 1 križarka in 10 rušilcev, je izginila v valovih. Pogrešata se tudi majhni nemški križarki „Köln“ in „Mainz“. Po angleških poročilih sta tudi utonili. Angleške ladje so dobile močne poškodbe.

O vzrokih svetovne vojske.

V „Oesterreichische Rundschau“ piše znani baron Chlumecky o vzrokih svetovne vojne. Baron Chlumecky je mnenja, da se je trojni sporazum Anglije, Rusije, Francije, pripravljalk diplomatično in vojaško, da bi ali leta 1916 ali leta 1917 napadel Avstrijo in Nemčijo in vodil proti njima vojno na uničenje. Rusija naj bi dotlej izpopolnila mrežo svojih železnic, pomnožila svojo armado z ustanovitvijo novih korov in čim najbolj možno pomnožila svojo vojno mornarico. Upalo se je, da bo dotlej obnovljena balkanska zveza in da se bo Srbija tako ojačila, da bo mogla napasti Avstrijo. Baron Chlumecky pravi, da je velika zasluga avstrijske armade, da je ta-le načrt pravočasno razkrila. Od tega trenutka, piše baron Chlumecky, je imela Avstrija samo eno dolžnost, ohraniti sebe in onemogočiti načrte sovražnika. Zato so bile tudi zahteve avstrijske spomenice na Srbijo tako odločne. Odgovor Srbije je, po zahtevu barona Chlumeckega, pokazal avstrijski diplomaciji, da hoče Rusija izpolniti svoje sovražne načrte proti Avstriji in začeti boj na življenje in na smrt. Razkrilo in potrdilo je to postopanje Rusije v trenutku, ko je Avstrija napovedala Srbiji vojno.

Dovolj vojaških duhovnikov.

Dunaj, 26. avgusta.

(Uradno.) Ker ima vojaška uprava dovolj vojaških duhovnikov in se jih je še mnogo zglasilo za prostovoljno dušnopastirsko službo, katerih pa ne more sprejeti, se vojno ministrstvo zahvaljuje vsem onim duhovnikom, ki so se prostovoljno ponudili v službo vojaške uprave. Vojno ministrstvo je prepričano, da bodo vsi tisti duhovniki, ki so se prostovoljno zglasili in katerih vojna uprava ni mogla sprejeti, vršili na župnijah, kjer so nastavljeni, svoje patrijotične dolžnosti. V slučaju potrebe so ti duhovniki na razpolago vojaškim krajevnim oblastem, da jih uporabijo za vojaško pomožno dušnopastirsko službo. Nameščajo se ravno tako, kot v mirovnem času.

Raznoterosti.

Izjava lavantinske duhovščine. Poročali smo že, da je imela lavantinska duhovščina v Mariboru zborovanje, na katerem je tudi sklenila, obrniti se s posebnimi izjavami na višja mesta. Izjava, izročena c. kr. namestniku, se glasi: Vaša prevzvišenost! Onega dne, ko jih je hitelo na tisoče iz lavantinske škofije z vsem navdušenjem pod orožje, ko je zapustilo veliko število lavantinskih duhovnikov svoja službena mesta, da se žrtvujejo v službi najvišjega vojnega poveljnika za tolažbo in dušno zveličanje braniteljev domovine, so se zbrali duhovniki lavantinske škofije, da slovesno izrazijo svoje domoljubno mišljenje in prepričanje. Njihovo domoljubje, utrjeno po vznositem vzgledu njihovega nadpastirja, pomnoženo po številnih pastirskih listih, na sinodah in po krasni knjigi „Dajte cesarju, kar je cesarjevega!“, je nad vse dvome vzvišeno. Vkorjenjeno je v neomajeni verski udanosti do Boga, ki vodi z neskončno previdnosjo usodo avstrijskih narodov. V tem zaupanju v Boga zaobljubljajo nespremenjeno ljubezen in zvestobo do prelube vladarske hiše in prosijo pri vsaki sv. maši, da podeli avstrijskemu orožju slavepolno zmago. Tega duha, ljubezni in požrtvovalnosti za dobrobit avstrijske očetnjave vzbujajo tudi v srceih njim izročenih vernikov in ga hočejo tudi za zmiraj ohraniti, tako da bodo njih srca, kakor srca bojevnikov v vojski, samo eno željo čutila in gojila: Bog ohrani, Bog obvari nam cesarja, Avstrijo! Prosimo, da vzame Vaša prevzvišenost ta globoko v srceih lavantinske duhovščine ukoreninjena čustva blagovoljno na znanje. Maribor, dne 11. avgusta 1914. O. Severin Korošec, gvardjan; Franc Moravec, stolni in mestni župnik; dr. Jožef Somrek, bogoslovni profesor, kot zastopniki zbrane lavantinske duhovščine.

Volitev novega papeža. Računa se, da se bode od 65 kardinalov, ki tvorijo sv. zbor, udeležilo volitev novega papeža približno 60 kardinalov. Izmed avstrijskih kardinalov bodo vsi navzoči, razven olomuškega dr. Bauerja. Vpokojeni nadškof ostrogonski, dr. Vaszary, je prispel vendar le v Rim, čeprav se je o njem pisalo, da je bolan.

Papežev testament. Testament umrlega papeža Pija X. je spisan na belem papirju in obseja 3 strani. Pisan je z jasno in lepo pisavo. V začetku priporoča sv. Oče sebe Bogu in v varstvo Dev. Mar. Nato našteva nekaj legatov, ki so pa vsi navezani na dovoljenje prihodnjega glavarja katoliške cerkve. Testament bo priobčen v celoti in bo čestno priča, kako je bil umrl sv. Oče v zemeljskih stvareh ne-sebičen.

Gonja traja naprej. Ker je „Tagespost“ parkrat — zraven grdih napadov — prinesla tudi pametne objave o lavantinski duhovščini, se je razvil od katoliške vere odpadli mariborski odvetnik dr. Mravlag ter, ne da bi navedel le en dokaz, očital spodnještajerski duhovščini, osobito mlajši, približno vse, kar se v teh časih govori o njej brez vsake razsodnosti po ulicah, cestah in krčmah. Dr. Mravlag plava v veseli nadi, da je sedaj slovensko ljudstvo obrnilo hrbet svoji duhovščini. Vemo, kako zdaj vetrovi pihaajo.

Začetek šolskega leta na ljudskih in srednjih šolah. Uradna „Wiener Zeitung“ piše: Od merodajne strani se poroča, da šolski pouk v Avstriji ne bo vsled vojske prekinjen. Na ljudskih in meščanskih šolah se bo pouk začel ob pravem času. V mestih, kjer okoliščine ne dopuščajo, da bi se vršil pouk na vseh ljudskih šolah, se bo vpeljal v posameznih sloopjih dopoldanski in popoldanski pouk. Tudi srednje šole se bodo pričele ob navadnem času, kjer pa okolnosti tega ne bodo dopustile, se bo pouk za nekaj časa odložil. — Naučni minister je ukazal, da se otvorijo ljudske in meščanske šole kakor vsako leto tudi letos dne 15. septembra.

Slovenci čestitajo k avstrijskim zmagam. Deželni odbor kranjski je pod vtisom velike zmage naše armade nad Rusi pri Krasniku sklenil odposlati nadvojvodi Frideriku naslednjo brzojavko: Kranjski deželni odbor čestita, ustreza je vzvišenim čutom vse dežele, Vaši cesarski in kraljevi Visokosti in presl. cesarski armadi na sijajni zmagi v Krasniku, prvem velikem uspehu na ruskem bojišču. Ponosno in zaupno zremo na svojo vojsko vseh narodov, najtrdneje prepričani, da ji bodo naklonjene z božjo pomočjo pod modrim in krepkim vodstvom Vaše cesarske in kraljeve Visokosti nadaljnje odločilne zmage do srečnega konca. — Šusteršič, deželni glavar.

Najmlajši vojak je gotovo 15letni Herman Braha. Kot sin nekega avstrijskega mornarja se je hotel na vsak način tudi on udeležiti sedanje vojne in ni odnehal popreje, nego da je bil uvrščen med vojne mornarje.

Ne bo zmanjkalo junaških Varaždincev. Ne samo možje, temveč cel Varaždin skrbi za slavo svojega imena. Na bojnem polju se ne strašijo smrti, naj jih paše kolikor hoče, to jih ne briga, samo da

je zmaga. Da pa ne bo izumrl ta junaški rod, pa skrbe njih vrle ženice. V enem tednu so povile njih žene 38 fantov in le eno deklico. Vsi otroci so zdravi, le deklica je bila mrtvorojena.

Vojakom za zimo! Iz Svanberga nam piše g. polkovnik A. Lebar te-le času primerne vrstice: Že splošno je znano, da naši vojaki, kateri se zdaj bojujejo na Ruskem in Srbskem za dom in cesarja, še niso preskrbljeni z opravo, katera bi jih varovala mraza. Vojska, katera se je komaj pričela, ne bode hitro končana; noči so že mrzle, posebno v deževju in kako bo, če se bodo naši morali bojevati še čez zimo!? Veliko bodo trpeli pred mrazom in marsikateri, ne zadet od sovražne krogle, bo zbolel in tudi umrl vsled mraza. Neizmerno dobrote bi izkazale pa Slovenske našim bojevnikom, ako bi jim darovale toplih volnatih nogavic, rokavic, avbic ali pa druge volnate oprave, kakor telovnikov, spodnjih hlač itd. Ako bi vsaka slovenska žena in vsaka deklica napolnila ali kupila le eden omenjeni komad, bi bilo to jako veliko število in izvanredno hvale- in častivredno delo. Podružnica Ruščega križa v Mariboru bo gotovo rada sprejela taka darila, ako bi jih darovalke ne odposlale naravnost. Prosim Vas, g. urednik, delajte propagando za to patrijotično stvar v Vašem cenjenem listu. — Opomba uredništva: Zelo radi! Že zadnja „Straža“ je prinesla oklic S. K. Z., kjer se je ravno ta stvar toplo priporočala slovenskim ženam in dekletom. Naš list je za dopise enake vsebine radevolje vsakemu na razpolago!

14 vojnih napovedi. Avstrijska vojna napoved Belgiji je 14. vojna napoved v vrsti vojnih napovedi, ki so se začele s tem, da je Avstrija napovedala Srbiji vojno. Toda bržkone še bo jih prišlo več.

Bivši finančni minister umrl. Z Dunaja prihaja poročilo, da je na svojem poletnem bivališču v Kransach-Achenreim umrl bivši finančni minister Böhm-Bawerk.

Grof Tisa — hrvatski minister. Hrvatsko-slavonski minister grof Teodor Pejačević se je ob izbruhu vojske nahajal v nekem francoskem kopališču in se sedaj ne sme in ne more vrniti v domovino. — Cesar je poveril začasno vodstvo hrvatsko-slavonskega ministrstva ogrskemu ministrskemu predsedniku, grofu Tisi.

Veselje devetletnega princa nad zmago. Ko je zvedel devetletni princ Alfred bavarski, sin bavarskega prestolonaslednika Ruperta o veliki zmagi svojega očeta pri Metz, je vskliknil: „Sedaj se pa moram takoj parkrat prekopicniti!“ Od samega veselja se je na to začel kar zaporedoma prekopicavati.

Županom! Župani se opozarjajo na zakon o podporah družinskih očetov in drugih na vojsko od-poklicanih. Župani morajo samo poročati na c. kr. glavarstva, ali je prosilec potreben podpore ali ne. Drugega ni treba ničesar poročati. Župan ni upravičen povedati in predlagati, kakšna in kako velika podpora naj se prosilec da. To je stvar okrajne in pa deželne komisije. Te se pa morajo držati seveda zakona.

Cene otrobom. C. kr. namestnik je z razglasom z dne 12. avgusta 1914 preklicala objavljeni najvišji tarif glede v tem tarifu navedenih cen za otrobe. Vsled tega stopijo določbe odstavka maksimalnega tarifa z dne 12. avgusta 1914: Pšenični otrobi, fini za 100 kg 13 K, pšenični otrobi debelo zmleti za 100 kg 14 K, rženi otrobi za 100 kg 11 kron za enkrat iz veljave.

*** Sprememba voznega reda na južni železnici.** S 1. septembrom vožnja na južni železnici sledeči bo-sebni vlaki: Iz Maribora proti Celju: Ob 5. uri 40 minut jutraj, ob 8. uri 13 minut dopoldne, ob 7. uri 30 minut zvečer in ob 12. uri popoldne. — Iz Maribora proti Gradcu: Ob 5. uri 23 minut jutraj, ob 9. uri 47 minut dopoldne, ob 1. uri 2 minuti popoldne in ob 4. uri 14 minut popoldne ter ob 8. uri 5 minut ponoči. — Iz Maribora na Koroško: Ob 10. uri 14 minut predpoldne, ob 7. uri 55 minut zvečer in ob 3. uri 52 minut popoldne. — Maribor — Ptuj. Iz Maribora ob 7. uri 45 minut predpoldne, prihod v Ptuj ob 8. uri 41 minut popoldne. Iz Maribora ob 1. uri 30 minut popoldne, prihod v Ptuj ob 2. uri 30 minut popoldne. — Ptuj — Maribor. Iz Ptuja ob 5. uri 41 minut jutraj, prihod v Maribor ob 6. uri 57 minut predpoldne. Iz Ptuja ob 11. uri 7 minut predpoldne, prihod v Maribor ob 12. uri 10 minut popoldne.

Novim naročnikom!

Kdor hoče izvedeti novice in poročila o vojski, naj si naroči naše liste. Naznanjamo še ponovno, da dobi list le tisti, ki obenem pošlje denar. Kdor list naroči le po dopisnici in nič denarja ne pošlje, lista ne dobi. Vsak, ki si želi naš list nanovo naročiti, naj torej kupi poštno nakaznico in nam po nji pošlje nakaznino. Ob robu nakaznice naj napiše svoje ime in obenem pristavi: **nov naročnik.** Stem nam olajša delo. Slov. Gospodar stane celo leto 4 K, četrt leta 1 K, od zdaj do novega leta 1 K. Straža stane celo leto 10 K, za četrt leta 2 K 50 v., za 1 mesec 1 K. Na vprašanja glede naročnin upravnistvo radi ogromnega dela ne bo odgovarjalo.